

Tante Ci – en hundre år gammel gul tomat

I 2007 fikk jeg en epost fra et av medlemmene av Planteklubben for Grønnsaker, Unni Østbye Strand, som dyrket en navnløs gul tomat som hun fortalte hadde sannsynligvis blitt dyrket i Norge i ca 100 år! Hennes Tante er Cecilie (Ci) Jensen som drev Urtehagen på Domkirkeodden i mange år. Hun kunne fortelle at Tante Ci hadde fått frøene for 25 år siden av en dame som het Ansof. Dette er sannsynligvis Ansof Wyller Christophersen, som var en av landets fremste urteeksperter og botaniker og bosatt i Songe i Aust-Agder. Familien til denne Ansof skal ha dyrket tomaten lenge. Dette er en middels stor gul tomat og er svært god på smak. Jeg får gode avlinger av Tante Ci i et kaldt veksthus i Trøndelag. Jeg planter ut i begynnelsen av juni og tomatene begynner å modnes i slutten av august.

Jeg husker at jeg var veldig overrasket at det hadde dukket opp en gul tomat som var så gammel. Men, det viser seg at gule tomater var slett ikke uvanlig i Europa for 100 år siden. Den mest kjent bok om grønnsaker fra denne tiden er Vilmorins "The Vegetable Garden" fra 1905. Her nevnes flere gule tomat deriblant en spesiell pæreformet sort som jeg selv har dyrket, "Yellow Pear" og den mest kjent sort "Golden Queen" som var introdusert i 1882 og er fortsatt i bruk. Sistnevnte ligner veldig på Tante Ci og det er ikke utenkelig at det er samme sort. Jeg planlegger å dyrke begge sortene neste sommer for å sammemnligne. Det kan også nevnes at de første tomatene som kom til Europa var sannsynligvis gule – derfor heter tomaten pomodoro eller gulleple på italiensk...

Det er lett å ta vare på tomatfrø til neste sesongen. Frøene bør få lov å sitte på plantene til de er nesten overmodne. Frøene bør vaskes ut i en siv før de legges til tørk. Ved litt større frøhøsting blir tomatfrø vanligvis satt til gjæring. Dette har den fordel at gjæringsprosessen tar livet av bakterier som følger frøet og at geleen rundt frøene løsner slik at det er enklere å få rene frø. Ha på litt vann og legg et varmt sted i 4-5 dager.

Lenker/Henvisninger:

Vilmorin-Andrieux, M.M. The vegetable garden: illustrations, descriptions and culture of the garden vegetables of cold and temperate climates.

Tilgjengelighet: Tante Ci er foreløpig kun tilgjengelig gjennom Planteklubb for Grønnsaker i små mengder!

Opprop: Hvis du kjenner til en gammel tomat eller annen grønnsak som du tror kan ha interesse, bruk gjerne følgende tips skjema <http://www.plantearven.no/tips-oss> eller tar kontakt med Stephen (stephenb@broadpark.no).

Tante Ci

Tante Ci frø

Yellow Pear er en heirloom sort som var dyrket i Europa for over 100 år siden...